

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x

e-mail: arbitr@finarbitr.cz

<https://www.finarbitr.cz>

Evidenční číslo: FA/33713/2017
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/ZP/1230/2016

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 20. 6. 2016 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu ■ (dále jen „Navrhovatel“), zastoupené na základě plné moci ze dne 23. 11. 2015, Mgr. Lucíí Růžičkovou, advokátkou zapsanou u ČAK pod ev. č. 09088, se sídlem ■, jako Navrhovatel, proti společnosti Česká pojišťovna, a. s., IČO 45272956, se sídlem Spálená 75/16, 113 04 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1464 (dále jen „Instituce“), jako instituci ve smyslu § 3 zákona o finančním arbitrovi, vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o určení neplatnosti pojistné smlouvy č. ■ a zaplacení částky ve výši 144.889 Kč s příslušenstvím, takto:

- I. Řízení se v části úrazového pojištění dospělých sjednané v pojistné smlouvě č. ■ podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.
- II. Návrh se ve zbytku podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá určení neplatnosti pojistné smlouvy o životním pojištění z důvodu jejího uzavření v omylu a dále pro její rozpor se zákonem a obcházení zákona, a to z důvodu nedostatečné způsobilosti Instituce k uzavření uvedené smlouvy a neurčitosti obsahu smlouvy, použití nekalé obchodní praktiky ze strany Instituce, nedostatečné specifikace způsobu, jakým se pojistník podílí na výnosech pojistitele a nedostatečné specifikace způsobu určení rozsahu pojistného plnění. Navrhovatel se dále domáhá vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy včetně příslušenství.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 6. 10. 2009 pojistnou smlouvu o životním pojištění č. ■ s obchodním názvem Životní pojištění PROFI Invest, s počátkem pojištění dne 1. 11. 2009, se základní pojistnou částkou pro případ smrti 400.000 Kč, s měsíčním pojistným ve výši 1.500 Kč a pojistnou dobou 27 let (dále jen „Pojistná smlouva“). Součástí

Pojistné smlouvy jsou Všeobecné pojistné podmínky pro životní pojištění schválené představenstvem České pojišťovny dne 14. 9. 2004 pod č. j. 4, verze ŽP-VPP-DYKP-0004 (dále jen „Všeobecné pojistné podmínky“ a Doplnkové pojistné podmínky, verze ŽP-DPP-DYKP-0008 (dále jen „Doplnkové pojistné podmínky“), souhrnně rovněž „Pojistné podmínky“. V Pojistné smlouvě Navrhovatel s Institucí dále sjednal úrazové pojištění dospělých.

Pojistná smlouva je smlouvou o životním pojištění ve smyslu § 54 a násl. zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“), resp. ve znění účinném v době uzavření Pojistné smlouvy.

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel Pojistnou smlouvu neuzavřel jako spotřebitel, tedy fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak ho definují hmotněprávní předpisy. Navrhovatel jako spotřebitel může být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr z obchodního rejstříku zjistil, že Instituce je pojišťovnou a podle Pojistné smlouvy i pojistitelem, může tedy být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi spotřebitelem a pojistitelem při poskytování životního pojištění ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českých soudů.

Podle § 54 zákona o pojistné smlouvě, tedy právního předpisu, který obsahoval právní definici životního pojištění v okamžiku uzavření Pojistné smlouvy mezi Navrhovatelem a Institucí, je životní pojištění pojištěním pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne určeného smlouvou jako konec pojištění, anebo pro případ jiné skutečnosti týkající se změny osobního postavení člověka. Za pojištění změny osobního postavení člověka se např. považuje svatební pojištění, pojištění narození dítěte. Pojištění pro případ úrazu nebo nemoci je sice stejně jako životní pojištění podkategorie pojištění osob, zákon o pojistné smlouvě ho však upravuje samostatně v ustanoveních § 60 a násl. a § 62 a násl. Obdobnou úpravu obsahuje i v § 2833 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“), který obsahuje právní definici životního pojištění v okamžiku rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí.

Finanční arbitr není tedy příslušný řešit spor z úrazového pojištění dospělých, neboť toto připojištění je mimo rámec životního pojištění vymezeného v § 54 zákona o pojistné smlouvě.

3. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že dne 6. 10. 2009 uzavřel s Institucí Pojistnou smlouvu prostřednictvím pojišťovacího zprostředkovatele, společnosti OVB Allfinanz, a. s., IČO 48040410, se sídlem Baarova 1026/2, 140 00 Praha 4 (dále jen „Zprostředkovatel“), zastoupené podřízeným pojišťovacím zprostředkovatelem ■■■ (dále jen „Podřízený pojišťovací zprostředkovatel“).

Navrhovatel tvrdí, že Podřízený pojišťovací zprostředkovatel kontaktoval Navrhovatele sám s tím, že na první schůzce mu prezentoval možnost výhodného spoření, ale konkrétní produkt mu nepředstavil. Navrhovatel mu nesdělil žádné potřeby ani pojistné zájmy. Zájem Navrhovatele vzbudil prezentací kalkulátoru Instituce, kdy mu představil produkt PROFI Invest jako exkluzivní formu spoření jinak nedostupnou. Z jednání mezi Podřízeným pojišťovacím

zprostředkovatelem a Navrhovatelem byl pořízen záznam, ze kterého nevyplývá žádný pojistný zájem Navrhovatele. Na dalším jednání byla uzavřena Pojistná smlouva s tím, že mu Podřízený pojišťovací zprostředkovatel sdělil, že na prostudování smluvní dokumentace má dostatek času doma, neboť může do dvou měsíců od Pojistné smlouvy odstoupit. Navrhovatel neměl důvod informace sdělené Podřízeným pojišťovacím zprostředkovatelem zpochybňovat, ani zpochybňovat jeho doporučení. Ani po následném přečtení smluvní dokumentace nezjistil žádný důvod pro ukončení Pojistné smlouvy, a proto svého práva na odstoupení nevyužil. Důvod k výzvě na vydání bezdůvodného obohacení získal až po provedení právní analýzy v roce 2016.

Navrhovatel tvrdí, že Pojistná smlouva je absolutně neplatná pro nedostatek způsobilosti Instituce takovou smlouvu uzavřít ve smyslu § 38 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), a dále pro neurčitost Pojistné smlouvy ve smyslu § 37 odst. 1 občanského zákoníku. Z Pojistné smlouvy ani z Pojistných podmínek, ani z předmluvní dokumentace nelze zjistit, jakým způsobem je pojistné rozloženo na složku nákladovou, rizikovou a investiční. Specifikace jednotlivých složek je nutná jednak pro určení nákladovosti produktu, jednak pro posouzení, zda Instituce při uzavření Pojistné smlouvy vykonávala pojistnou činnost ve smyslu zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví (dále jen „zákon o pojišťovnictví“). Podle názoru Navrhovatele, při zkoumání toho, zda Instituce postupovala v souladu s uvedeným ustanovením, je nutno vyjít z principu obsaženého v § 19a odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého právnické osoby mohou v zásadě konat právní úkony i mimo předmět činnosti zapsaný v obchodním rejstříku, ledaže jim to zakáže zvláštní zákon. Tímto zvláštním zákonem je zákon o pojišťovnictví, který v ustanovení § 3 odst. 4 stanoví: *„Tuzemská pojišťovna může provozovat pouze pojišťovací činnost nebo zajišťovací činnost a činnosti s nimi související, a to v rozsahu povolení, které jí bylo uděleno ministerstvem. Pojišťovna, které bylo uděleno povolení k provozování zajišťovací činnosti, nemůže přebírat do zajištění pojistná rizika, která jsou pojištěna pojistnou smlouvou, kterou sama uzavřela. Zajišťovna může provozovat pouze zajišťovací činnost a činnosti s ní související, a to v rozsahu povolení, které jí bylo uděleno ministerstvem.“* Pojišťovací činností se přitom podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. e) téhož zákona rozumí *„uzavírání pojistných smluv podle zvláštního právního předpisu pojišťovnou, správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv, poskytování asistenčních služeb a zpracování osobních údajů včetně rodných čísel s těmito činnostmi souvisejících“*. Co se rozumí pojistnou smlouvou, poté stanoví § 2 zákona o pojistné smlouvě, podle kterého je pojistná smlouva *„smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné“*.

Navrhovatel dovozuje, že pojišťovna je způsobilá činit pouze právní úkony, které naplňují znaky pojišťovací činnosti a při kterých pojišťovna přebírá pojistné riziko. Zákon o pojišťovnictví tak omezuje způsobilost pojišťovny k právním úkonům ve smyslu § 19a odst. 1 občanského zákoníku a všechny úkony učiněné pojišťovnou, a tedy Institucí, nad rámec této způsobilosti, se musí posoudit jako neplatné ve smyslu § 38 odst. 1 občanského zákoníku.

Podle Navrhovatele je nutné k určení toho, zda Instituce na sebe pojistné riziko převzala, či nikoliv, určit výši rizikového pojistného, které v souladu s bodem 2. 3. Doplnkových pojistných podmínek představuje úplatu *„za pojištění rizika smrti nebo jiného rizika pojištěného pojištěním sjednaným pojistnou smlouvou“*. Znalost výše rizikového pojistného a jeho poměru k pojistné částce je nezbytná pro posouzení, zda Instituce převzala pojistné riziko po celou dobu trvání smlouvy. V Pojistné smlouvě byla sjednána pojistná částka pro případ smrti ve výši 400.000 Kč s tím, že pro případ dožití bylo v článku 2, bodu 1. 1. Doplnkových pojistných podmínek stanoveno, že *„Dožije-li se pojištěný dne uvedeného v pojistné smlouvě jako konec pojištění, pojistitel vyplatí pojištěnému kapitálovou hodnotu pojištění ve výši stanovené k datu konce pojištění.“* Současně v článku 2, bodu 1. 2. Doplnkových pojistných podmínek, je stanoveno, že

„Dojde-li v době trvání pojištění ke smrti pojištěného, nikoliv následkem sebevraždy do dvou let trvání pojištění, pojistitel vyplatí oprávněné osobě sjednanou pojistnou částku pro případ smrti a kapitálovou hodnotu pojištění ve výši stanovené k datu oznámení pojistné události pojistiteli“. Podle Navrhovatele z Pojistné smlouvy vyplývá, že pro případ dožití nebyla stanovena pojistná částka a pro tento případ Instituce vyplatí Navrhovateli v podstatě finanční prostředky, které si Navrhovatel během spoření zaplatil, ponížené o náklady Instituce a případně zhodnocené dle vývoje na trhu. Instituce tak v případě pojištění pro případ dožití nepřebírá žádné pojistné riziko a tudíž ani nevykonává pojistnou činnost. Z uvedených důvodů je na Pojistnou smlouvu nutné, minimálně v části, v níž je sjednáno pojištění pro případ dožití a pro případ smrti, nikoliv následkem sebevraždy do dvou let trvání pojištění, nahlížet jako na neplatnou podle § 38 odst. 1 občanského zákoníku.

V případě pojištění smrti sice Instituce pojistné riziko přebírá, ale k tomu, aby se mohlo určit, zda pojistné riziko trvá po celou dobu trvání Pojistné smlouvy, je nutné určit míru pojistného rizika. Podle článku 1, bodu 1. 6. Doplnkových pojistných podmínek stanoví pojistitel rizikové pojistné podle pojistné technických zásad pojistitele. Navrhovatel však tvrdí, že nebyl ke dni podpisu Pojistné smlouvy seznámen s pojistné technickými zásadami pojistitele a neobdržel ani dokument, který by konkretizoval poplatky Instituce a způsob, jakým Instituce rozpočítává jednotlivé složky pojistného. Výši rizikového pojistného nelze určit ani z Pojistné smlouvy, ani z Všeobecných pojistných podmínek a Doplnkových pojistných podmínek, v důsledku čehož nelze jednoznačně určit, zda Instituce převzala pojistné riziko trvajícím po celou dobu trvání smlouvy a vykonávala tak řádně pojistnou činnost. Z uvedených důvodů je Pojistná smlouva v části, v níž je sjednáno pojištění pro případ smrti, nikoliv následkem sebevraždy do dvou let trvání pojištění, neurčitá ve smyslu ustanovení § 37 odst. 1 občanského zákoníku, a tedy neplatná.

Navrhovatel dále pokládá Pojistnou smlouvu za neplatnou pro rozpor s ustanovením § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a to z důvodu, že produkt byl nabízen jako spořicí produkt a současně Navrhovatel nebyl informován o nákladovosti produktu. Navrhovatel tvrdí, že Podřízený pojišťovací zprostředkovatel prezentoval Navrhovateli produkt životního pojištění PROFI Invest jako spořicí, ideální pro uložení a zhodnocení jeho volných prostředků. Je však nepochybné, že nabízený produkt v sobě slučuje prvky pojištění a prvky investice a je produktem investičního životního pojištění. Navrhovatel tak obdržel od Podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele nepřesné a neúplné informace, v jejichž důsledku se Navrhovatel domníval, že produkt PROFI Invest má vyšší zhodnocení než jiné bankovní produkty. Podané informace nezohledňovaly poplatky Instituce, ani investiční riziko, které Navrhovatel v případě investičního životního pojištění nese. Ze shora uvedeného podle Navrhovatele vyplývá, že Zprostředkovatel nevykonával svoji činnost s odbornou péčí a v zájmu Navrhovatele a jednal v rozporu s § 21 odst. 1 zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (dále jen „zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích“), neboť Navrhovatele nedostatečně, neúplně a zavádějícím způsobem informoval o nabízeném produktu (v této souvislosti Navrhovatel argumentuje, že jednání Podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele mohlo být ovlivněno zájmem na maximalizaci zisku z provizí za sjednání Pojistné smlouvy, přičemž odkazuje na sdělení České národní banky ze dne 3. 9. 2010). Podle Navrhovatele, jednání Podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele je způsobilé naplnit skutkovou podstatu nekalé obchodní praktiky ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Ke stejnému závěru došla i Česká národní banka, podle které je nabízení investičního spoření coby spořicího produktu považováno za nekalou obchodní praktiku.

Absolutní neplatnost Pojistné smlouvy dále způsobuje skutečnost, že Navrhovatel nebyl informován ohledně nákladovosti produktu. V Pojistné smlouvě je stanoveno měsíční pojistné

ve výši 1.500 Kč, nevyplývá z ní však již, v jakém poměru je pojistné rozčleněno na rizikové pojistné, rezervotvornou složku pojistného a nákladovou složku pojistného, přičemž výše investovaného pojistného je v případě investičního životního pojištění klíčová s tím, že Navrhovatel odkazuje na úřední sdělení České národní banky ze dne 2. 5. 2012 a dále na dohledový benchmark České národní banky č. 3/2012 ze dne 20. 11. 2012. Kdyby byl Navrhovatel řádně seznámen před podpisem Pojistné smlouvy s její nákladovou složkou, nikdy by ji neuzavřel právě již jen z důvodu vysoké nákladovosti. Při sjednávání Pojistné smlouvy tak Podřízený pojišťovací zprostředkovatel svým jednáním porušil ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a současně byla naplněna skutková podstata nekalé obchodní praktiky podle ustanovení § 4 odst. 1 o ochraně spotřebitele, v důsledku čehož bylo porušeno ustanovení § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele, a proto je Pojistná smlouva neplatná pro rozpor se zákonem ve smyslu § 39 občanského zákoníku.

Podle názoru Navrhovatele, smluvní dokumentace k Pojistné smlouvě nedostatečně specifikuje způsob, jakým se pojistník podílí na výnosech pojistitele ve smyslu § 4 odst. 1 písm. g) zákona o pojistné smlouvě, kde je stanoveno, že povinnou náležitostí pojistné smlouvy je uvedení způsobu, jakým se bude oprávněná osoba podílet na výnosech pojistitele. Pojistná smlouva však takový způsob nestanoví dostatečně přesně a určitě a ani výkladem nelze k tomuto způsobu dospět, a to především z důvodu nedostatečné specifikace kapitálové hodnoty v Pojistné smlouvě. Kapitálová hodnota se podle bodu 2. 5. Doplňkových pojistných podmínek „*snižuje k 1. dni každého zúčtovacího období o rizikové pojistné za základní pojištění, počáteční a správní náklady a poplatky*“. Z Pojistné smlouvy však nelze určit ani výši rizikového pojistného, ani výši správních a počátečních nákladů, a proto není možné určit ani částku, která je určena k investování. V této souvislosti se Navrhovatel dále zabývá určením kapitálové hodnoty pojištění, a to v případě pojištění pro případ dožití se konce Pojistné smlouvy a v případě předčasného ukončení Pojistné smlouvy, kdy ani v jednom případě nelze kapitálovou hodnotu pojištění, potažmo výši pojistného plnění a výši odkupného, na základě informací uvedených v Pojistné smlouvě dostatečně určit, a tyto nedostatky nelze překlenout ani výkladem. Vzhledem k tomu, že Pojistná smlouva neumožňuje určit podíl Navrhovatele na výnosech a určení kapitálové hodnoty pojištění, shledává ji neurčitou ve smyslu ustanovení § 37 odst. 1 občanského zákoníku, a tedy neplatnou.

Podle Navrhovatele, smluvní dokumentace k Pojistné smlouvě nedostatečně specifikuje způsob určení rozsahu pojistného plnění, jak požaduje § 2, § 4 odst. 5 a § 34 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě. Ze zákona o pojistné smlouvě vyplývá povinnost pojistitele stanovit výši pojistného plnění. Z Pojistné smlouvy není možné dovodit konkrétní rozsah pojistného plnění. Navrhovatel považuje za nespornou pojistnou částku ve výši 400.000 Kč sjednanou pro případ smrti v době trvání pojištění. Za nedostatečně určitou považuje Navrhovatel specifikaci kapitálové hodnoty pojištění vyplácené v případě dožití stanoveného věku, která je specifikována v bodě 2. 5. Doplňkových pojistných podmínek. Tvrzená neurčitost spočívá v blíže neurčeném členění na kapitálovou hodnotu s garantovanou technickou úrokovou mírou a kapitálovou hodnotu negarantovanou. Kapitálová hodnota se dále podle tohoto bodu „*snižuje k 1. dni každého zúčtovacího období o rizikové pojistné za základní pojištění, počáteční a správní náklady a poplatky*“, přičemž z Pojistné smlouvy ani z Pojistných podmínek nelze stanovit výši rizikového pojistného, ani výši počátečních a správních nákladů. Současně zde není obsažena definice pojmů „*počáteční, správní a inkasní náklady*“, ačkoliv zásadním způsobem ovlivňují výši kapitálové hodnoty pojištění a tedy výši pojistného plnění. Z uvedených důvodů je Pojistná smlouva neurčitá, a tedy i neplatná, a to jako celek, neboť tuto část nelze ve smyslu § 41 občanského zákoníku oddělit od samotné Pojistné smlouvy.

Navrhovatel dále tvrdí, že mu nebyl poskytnut dostatečný časový prostor pro seznámení s obsahem Pojistné smlouvy, zejména se Všeobecnými pojistnými podmínkami a Doplňkovými

pojistnými podmínkami, před uzavřením Pojistné smlouvy, jak předpokládá § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě, neboť tyto obdržel až při jejím podpisu. Z tohoto důvodu se Navrhovatel domnívá, že odkaz na Všeobecné pojistné podmínky a Doplnkové pojistné podmínky v Pojistné smlouvě lze posoudit jako nepřiměřené smluvní ustanovení podle § 56 odst. 3 písm. g) občanského zákoníku, které zavazuje Navrhovatele, jako spotřebitele, k plnění podmínek, s nimiž se neměl možnost seznámit před uzavřením Pojistné smlouvy. Tato skutečnost je dalším důvodem pro určení, že Pojistná smlouva je jako celek neplatná.

Ze shora uvedených důvodů, pro které je podle Navrhovatele Pojistná smlouva neplatná, požaduje Navrhovatel vydání bezdůvodného obohacení ve výši 144.889 Kč s příslušenstvím.

5. Tvrzení Instituce

Instituce nepovažuje nárok Navrhovatele za důvodný a potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Pojistnou smlouvu. Současně namítá, že před podpisem Pojistné smlouvy byl sepsán Protokol o zjištění potřeb, jehož obsahem bylo zjištění potřeb Navrhovatele s tím, že obsah Pojistné smlouvy tomuto protokolu plně odpovídá, neboť je v něm uvedeno, že má zájem o investiční životní pojištění. Instituce tak neměla důvod pochybovat o tom, že při uzavírání Pojistné smlouvy došlo k jakémukoliv nedorozumění ze strany Navrhovatele. Instituce namítá, že Navrhovatel měl možnost položit doplňující dotazy, obdržel ručně vyplněný tiskopis Pojistné smlouvy, Všeobecné pojistné podmínky a Doplnkové pojistné podmínky a seznámení s nimi stvrdil svým podpisem. Případné neseznámení s nimi nemůže jít k tíži Instituce, protože na Navrhovatele je třeba nahlížet jako na průměrného spotřebitele tak, jak tento pojem chápe soudní judikatura.

Pokud jde o tvrzení Navrhovatele, že Zprostředkovatel nejednal s odbornou péčí, čímž porušil zákon, Instituce namítá, že naopak Zprostředkovatel splnil všechny požadavky kladené na něj v té době platnou a účinnou legislativou a vše podstatné k uzavření Pojistné smlouvy měl Navrhovatel k dispozici. K tomu Instituce dodává, že Zprostředkovatel sám odpovídá za škody, které svou činností způsobí, a případné pochybení v předmluvní fázi musí být přičítáno Zprostředkovateli, nikoliv Instituci.

Instituce současně vznáší námitku promlčení jak pro případ dovolání se neplatnosti Pojistné smlouvy či její části, tak vůči všem nárokům na vydání bezdůvodného obohacení z jakéhokoliv právního důvodu. Instituce namítá, že právo účinně se dovolat neplatnosti podle § 49a občanského zákoníku se promlčuje v tříleté promlčecí době, která začala běžet od okamžiku, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé, tedy od uzavření Pojistné smlouvy. Navrhovatel se neplatnosti Pojistné smlouvy podle Instituce dovolal teprve návrhem na zahájení řízení u finančního arbitra dne 20. 6. 2016, kdy tříletá promlčecí doba již marně uplynula. V případě, že by finanční arbitr posoudil Pojistnou smlouvu jako absolutně neplatnou, vznáší Instituce námitku promlčení ve vztahu k pojistnému zaplacenému více než tři roky před podáním návrhu na zahájení řízení. Pro případ, že by finanční arbitr posoudil část smlouvy jako neplatnou, vznáší Instituce námitku promlčení práva ve vztahu k počátečním nákladům a správním poplatkům účtovaným Institucí více než dva roky před podáním návrhu na zahájení řízení.

Instituce současně vznáší námitku promlčení i v případě, že by finanční arbitr posoudil nárok Navrhovatele jako nárok na náhradu škody, neboť toto právo se v souladu s ustanovením § 106 odst. 1 občanského zákoníku promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá; nejpozději se pak toto právo promlčí za 3 roky ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla. Navrhovatel se o případné újmě dozvěděl nejpozději z dodatku ke smlouvě ze dne 6. 12. 2013, ve kterém je vyčíslena kapitálová hodnota pojištění a ve kterém

se Navrhovatel s Institucí dohodl na převodu této rezervy na pojistnou smlouvu manžela Navrhovatele. V této době muselo být Navrhovateli známo, že mu vznikla majetková újma. Subjektivní dvouletá promlčecí doba v době podání návrhu na zahájení řízení i v tomto případě marně uplynula a právo domáhat se náhrady škody je tak promlčené.

6. Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu, kterého se však vzhledem k námitce promlčení vznesené Institucí nepodařilo finančnímu arbitrovi dosáhnout.

7. Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy. Při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, a aby rozhodnutí finančního arbitra soud jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je posouzení platnosti Pojistné smlouvy, resp. její neplatnosti pro rozpor se zákonem a pro její neurčitost a posouzení nároku Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení ve výši 144.889 Kč s příslušenstvím.

7.1. *Skutková zjištění*

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že

- a) Navrhovatel uzavřel dne 6. 10. 2009 s Institucí Pojistnou smlouvu;
- b) pojištění sjednané Pojistnou smlouvou zaniklo ke dni 1. 1. 2014 dohodou stran s převodem rezervy pojistného ve výši 68.183 Kč na pojistnou smlouvu č. ■;
- c) Navrhovatel z titulu Pojistné smlouvy zaplatil Instituci pojistné v celkové výši 753.000 Kč;
- d) z Pojistné smlouvy byl dne 30. 11. 2012 proveden mimořádný výběr ve výši 250.000 Kč, dne 31. 5. 2013 mimořádný výběr ve výši 182.995 Kč a dne 15. 10. 2013 mimořádný výběr ve výši 106.933 Kč, tedy celkem 539.928 Kč.

7.2. *Námitka promlčení*

Před posouzením sporného nároku Navrhovatele musel finanční arbitr posoudit důvodnost námitky promlčení, kterou vznesla Instituce.

Pokud se totiž nárok Navrhovatele ukáže jako promlčený, nebude účelné zjišťovat nárok samý, resp. prověřovat jednotlivé namítané důvody neplatnosti Pojistné smlouvy, když by následně finanční arbitr uplatněný nárok nemohl Navrhovateli pro vznesenou námitku promlčení přiznat.

Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 29. 8. 2007, sp. zn. 26 Odo 683/2006, že „[n]elze totiž přehlédnout, že podle ustálené judikatury (srov. stanovisko bývalého Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 26. dubna 1983, zn. Sc 2/83, uveřejněné pod č. 29 v sešitě č. 9 - 10 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, od něhož soudní praxe dosud odklon nezaznamenala) dovolá-li se dlužník odůvodněně námitky promlčení, soud žalobu zamítne, aniž by zkoumal, zda uplatňované právo věřitele vůbec existuje či nikoliv“. Finanční arbitr odkazuje i na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. 33 Odo 896/2006, že „[D]ovolá-li se účastník občanského soudního řízení promlčení, nemůže soud promlčené právo (nárok) přiznat; návrh na zahájení řízení v takovém případě zamítne. Jestliže je v řízení uplatněna námitka promlčení, je na soudu, aby se v souladu se zásadou hospodárnosti řízení obsaženou v § 6 o. s. ř. přednostně zabýval otázkou promlčení práva, pokud to vede rychleji a účinněji k vydání rozhodnutí ve věci samé, a nikoliv nárokem samým.“

Pojistnou smlouvu uzavřely strany sporu za účinnosti zákona o pojistné smlouvě. Podle § 1 odst. 2 zákona o pojistné smlouvě platí, že „[n]ejsou-li některá práva a povinnosti účastníků soukromého pojištění upravena tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, řídí se občanským zákoníkem.“

Podle § 3028 odst. 1 nového občanského zákoníku, který s účinností od 1. 1. 2014 nahradil zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů v oblasti poskytování soukromého pojištění i zákon o pojistné smlouvě, se tímto zákonem (novým občanským zákoníkem) „řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“ a podle odstavce 3 platí, že se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná) a „vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“ řídí dosavadními právními předpisy. Podle § 3036 nového občanského zákoníku platí, že se podle dosavadních právních předpisů až do svého zakončení posuzují i lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Rozhodnou právní úpravou pro spor mezi Navrhovatelem a Institucí je tedy zákon o pojistné smlouvě a občanský zákoník, protože zákon o pojistné smlouvě obsahoval speciální úpravu promlčení pouze ve vztahu k právu na pojistné plnění.

7.3. Promlčení práva dovolat se relativní neplatnosti

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem sice výslovně nedovolává relativní neplatnosti Pojistné smlouvy, nicméně v návrhu na zahájení řízení tvrdí, že výzvou k vydání bezdůvodného obohacení se dovolal u Instituce neplatnosti Pojistné smlouvy. Finanční arbitr proto musí vypořádat, jestli se Navrhovatele účinně dovolal relativní neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 40a občanského zákoníku.

Podle § 49a občanského zákoníku platí, že „Právní úkon je neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně. Omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní.“ Současně podle § 40a občanského zákoníku platí, že „[j]de-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 49a [...] považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti právního úkonu nedovolá“.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 19. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 2929/2009, dovodil, že „Právo dovolat se tzv. relativní neplatnosti - jak se podává z ustálené judikatury soudů - podléhá promlčení (srov. též Závěry na str. 424 a násl.). Promlčecí doba je tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé (§ 101 obč. zák.). To, že se věřitel o vzniku svého práva nedozvěděl, nemá podle soudní praxe pro počátek běhu objektivní promlčecí doby vliv (nejde totiž o subjektivní promlčecí dobu podle § 106, 107 obč. zák.). V judikatuře se rovněž ustálil právní názor, že promlčecí doba podle ustanovení § 101 občanského zákoníku začíná běžet "vždy dnem, kdy došlo k uzavření právního úkonu, a to i při právních úkonech, které ke své účinnosti vyžadují rozhodnutí příslušného orgánu nebo registraci státním notářstvím.“.

Pojistnou smlouvu uzavřeli Navrhovatel a Instituce dne 6. 10. 2009, a proto tříletá promlčecí doba, ve které se Navrhovatel mohl účinně dovolat relativní neplatnosti pro omyl, uplynula dne 6. 10. 2012 (srov. § 122 odst. 2 občanského zákoníku, že „Konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná. Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty na jeho poslední den.“).

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů nezjistil, že by se Navrhovatel ve lhůtě tří let od uzavření Pojistné smlouvy dovolal u Instituce relativní neplatnosti Pojistné smlouvy. Ze spisu vyplývá, že Navrhovatel výzvu k nápravě a vydání bezdůvodného obohacení zaslal Instituci až v dopise ze dne 21. 6. 2016, tedy po marném uplynutí promlčecí doby.

Jelikož Instituce v řízení vznesla důvodně námitku promlčení práva dovolat se relativní neplatnosti Pojistné smlouvy, finanční arbitr dále neposuzoval potenciální omyl Navrhovatel ani nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení vyplývajícího z případné relativní neplatnosti Pojistné smlouvy.

7.4. Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení

Právo namítat absolutní neplatnost právního úkonu se nepromlčuje. Finanční arbitr posuzuje absolutní neplatnost Pojistné smlouvy z úřední povinnosti. Právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení však promlčení podléhá.

Finanční arbitr posuzuje nárok Navrhovatele jako žalobu na plnění a jelikož Navrhovatel neprokázal, že by měl naléhavý právní zájem na samotném určení neplatnosti Pojistné smlouvy (viz odůvodnění v části 7. 5. nálezu), bylo by v rozporu se zásadou procesní ekonomie posuzovat platnost Pojistné smlouvy, resp. posuzovat jednotlivé namítané důvody neplatnosti, je-li nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení promlčen.

Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení upravuje § 107 občanského zákoníku, že „(1) Právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. (2) Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. (3) Jsou-li účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy povinni vzájemně si vrátit vše, co podle ní dostali, přihlédne soud k námitce promlčení jen tehdy, jestliže by i druhý účastník mohl promlčení namítat.“

V případě absolutní neplatnosti Pojistné smlouvy by bezdůvodné obohacení na straně Instituce představovaly jednotlivé platby pojistného zaplacené Navrhovatelem, protože by Navrhovatel od počátku plnil na základě neplatného právního úkonu (srov. § 451 odst. 2 občanského zákoníku). Promlčecí doba pak běží pro jednotlivé platby zvlášť (srov. např. závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 29. 1. 2003, sp. zn. 33 Odo 1025/2002: „Za rozhodný je nutno

ve smyslu § 107 odst. 2 ObčZ považovat den, kdy k získání bezdůvodného obohacení na straně povinného subjektu skutečně (fakticky) došlo. V předmětné věci došlo k plnění žalobce ve prospěch žalované na základě neplatné nájemní smlouvy spočívající v úhradě částky 25 000 000 Kč dne 30. 9. 1992 [...] Tímto dnem se žalovaná na úkor žalobce bezdůvodně obohatila.“).

Pokud by se Instituce na úkor Navrhovatele bezdůvodně obohatila úmyslně, počítala by se místo objektivní tříleté promlčecí doby promlčecí doba desetiletá. Otázku prokazování úmyslu u bezdůvodného obohacení řešil Nejvyšší soud ČR například ve svém rozhodnutí ze dne 20. 2. 2003, sp. zn. 33 Odo 938/2002, ve kterém dovodil, že „nutno prokázat existenci vědomosti žalovaného o tom, že při uzavírání smlouvy o sdružení a přijetí vkladu od žalobkyně musel žalovaný skutečně vědět nebo být minimálně srozuměn (úmysl nepřímý) s tím, že přijetím finanční částky na svůj účet se bezdůvodně obohacuje. Takové skutkové závěry by přitom musely vyplynout z dokazování provedeného v tomto řízení, neboť Nejvyšší soud ČR je vázán skutkovými zjištěními, která učinil na základě provedeného dokazování Nejvyšší soud. V průběhu řízení však nebyla prokázána vědomost žalovaného o tom, že může získat bezdůvodné obohacení, a že s tímto následkem svého jednání byl srozuměn. Z dokazování naopak vyplynulo, že po uzavření smlouvy a vložení finančních prostředků žalobkyní na účet žalovaného, vyplatil žalovaný žalobkyni úroky z jejího vkladu. Nelze akceptovat názor dovolatelky, že úmysl bezdůvodně se obohatit lze dovodit již z toho, že činnost žalovaného je podle platné právní úpravy zakázaná.“

O úmyslné bezdůvodné obohacení na straně Instituce by šlo v případě, že by věděla nebo byla alespoň srozuměna s tím, že přijímáním pojistného od Navrhovatele se bezdůvodně obohacuje. Podle všech v řízení shromážděných podkladů se Instituce po dobu platnosti Pojistné smlouvy chovala v souladu s touto smlouvou a finanční arbitr nezjistil nic, co by ukazovalo na to, že Instituce nebyla přesvědčena o platnosti Pojistné smlouvy nebo že by Instituce měla úmysl bezdůvodně se obohatit na úkor Navrhovatele. Finanční arbitr nedovodil, že se použije desetiletá promlčecí doba.

Při posouzení počátku subjektivní promlčecí doby vychází finanční arbitr z ustálené soudní judikatury, např. ze závěru Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 4. 12. 2013, sp. zn. 28 Cdo 539/2012, že „[P]ro posouzení počátku běhu subjektivní promlčecí doby dle § 107 odst. 1 obč. zák. je rozhodný okamžik, v němž se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal, tedy subjektivní moment, v němž se oprávněný dozví takové okolnosti, které jsou relevantní pro uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení u soudu [...] Vědomostí se míní znalost takových skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit, aniž by bylo významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a dovodit, zda na jeho úkor došlo k bezdůvodnému obohacení.“. Podle závěru Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 18. 1. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3148/2009, dále platí, že „V případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy (§ 457 obč. zák.) je takovou rozhodující vědomostí znalost oprávněného těch skutkových okolností, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. 33 Odo 306/2005). Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, je neplatná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. března 2008, sp. zn. 28 Cdo 3977/2007).“

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 25 Cdo 3306/2007, dovodil, že subjektivním okamžikem, kdy žalobce jako oprávněný zjistil skutečnosti, ze kterých mohl dovodit, že právní úkon, na jehož základě plnil, je neplatný, je okamžik, kdy zjistil, že prostředky vynaložil marně a že se mu nedostane očekávané protiplnění.

Finanční arbitr dovozuje, že takovým subjektivním okamžikem pro Navrhovatele byl okamžik, kdy se dozvěděl, jakou výši rezervy pojistného z ukončené Pojistné smlouvy převede na novou pojistnou smlouvu. V tento okamžik si Navrhovatel mohl učinit závěr o tom, že utrpěl finanční ztrátu v souvislosti s Pojistnou smlouvou, resp. že se Instituce na jeho úkor obohatila (Navrhovatel věděl, že na pojistném zaplatil celkově 753.000 Kč a Instituce mu vyplatila v podobě mimořádných výběrů a rezervy pojistného pouze 608.111 Kč), současně Navrhovatel věděl proti komu případnou žalobu směřovat, protože byl ve smluvním vztahu pouze s Institucí, Instituci pravidelně hradil platby pojistného. Není přitom rozhodné, zda a kdy si Navrhovatel utvořil právní závěr o neplatnosti Pojistné smlouvy či jejích jednotlivých ustanovení.

Finanční arbitr vzal za prokázané, že Pojistná smlouva byla ukončena ke dni 1. 1. 2014. Z dodatku k pojistné smlouvě č. ■ uzavřeného dne 6. 12. 2013, kterým se strany dohodly na ukončení Pojistné smlouvy ke dni 1. 1. 2014, vyplývá, že Instituce převede rezervu pojistného ze zaniklé Pojistné smlouvy v minimální výši 59.241 Kč (konečná částka převedené rezervy pojistného činila 68.183 Kč) jako mimořádné pojistné na pojistnou smlouvu č. ■. Finanční arbitr má tak za prokázané, že Navrhovatel již v prosinci 2013 zaznamenal újmu ve své majetkové sféře a současně tedy i možnou neplatnost Pojistné smlouvy.

Finanční arbitr má za prokázané, že subjektivní promlčecí doba práva na vydání bezdůvodného obohacení začala plynout nejpozději v roce 2013 a marně uplynula v roce 2015, tedy před zahájením řízení před finančním arbitrem. Finanční arbitr konstatuje, že i kdyby nárok Navrhovatele na vydání bezdůvodného obohacení z titulu neplatné Pojistné smlouvy zjistil, nemohl by jej Navrhovateli z důvodu jeho promlčení přiznat.

Vzhledem k uplynutí subjektivní promlčecí doby se finanční arbitr v souladu se zásadou procesní ekonomie dále nezabýval plynutím objektivní promlčecí doby (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3148/2009, že „U práva na vydání bezdůvodného obohacení je stejně jako u práva na náhradu škody stanovena dvojitá, kombinovaná promlčecí doba, tj. subjektivní a objektivní. Tyto dvě promlčecí doby počínají, běží a končí nezávisle na sobě. Subjektivní promlčecí doba je kratší - dvouletá, objektivní promlčecí doba je buď tříletá u nezaviněného a nedbalostního bezdůvodného obohacení, nebo desetiletá, jedná-li se o úmyslné bezdůvodné obohacení. Pro vzájemný vztah subjektivní a objektivní promlčecí doby platí, že skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, a to i vzdor tomu, že oprávněnému ještě běží druhá promlčecí doba. Pokud marně uplynula alespoň jedna z uvedených lhůt a je vznesena námitka promlčení, nelze právo přiznat.“).

7.5. Naléhavý právní zájem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy

Podle § 142 odst. 1 správního řádu platí, že účastník řízení v tomto případě Navrhovatel, musí prokázat, že rozhodnutí o určení právního vztahu je nezbytné k uplatnění jeho práv (srov. § 80 občanského soudního řádu: „Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.“).

Finanční arbitr odkazuje na závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 29 Cdo 101/2008, že „je naléhavý právní zájem na určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo navrhovatele nebo kde by bez tohoto určení se stalo jeho právní postavení nejistým. Žaloba domáhající se určení podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. nemůže být zpravidla opodstatněna tam, kde lze žalovat na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř. Jestliže se však určením, že tu právní vztah nebo právo je či není, vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu (a předejde se tak žalobě o plnění), je určovací žaloba přípustná i přesto, že je možná také žaloba o splnění povinnosti.“

Naléhavý právní zájem na určení právního vztahu je tedy dán v situacích, kdy určovací žaloba je preventivního charakteru, sleduje účel vytvoření pevného právního rámce pro odvrácení budoucích sporů a eliminuje stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu. Mělo by k ní být přistoupeno tehdy, když k odpovídající nápravě nelze dospět jinak. Pokud se však již vytvořil protiprávní stav, nemá prevence smysl a je třeba žalovat na odstranění tohoto stavu žalobou na splnění určité právní povinnosti (srov. závěry Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 27. 3. 1997, sp. zn. 3 Cdon 1338/96).

V tomto případě tedy není dán naléhavý právní zájem Navrhovatele na určení neplatnosti Pojistné smlouvy. Navrhovatel se může primárně domáhat splnění povinnosti, resp. plnění, současně finanční arbitr nezjistil, že by právo Navrhovatele bylo ohroženo anebo, že by se právní postavení Navrhovatele bez tohoto určení stalo nejistým.

8. K výroku nálezu

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že právo Navrhovatele na zaplacení částky ve výši 144.889 Kč s příslušenstvím z titulu práva na vydání bezdůvodné obohacení, protože Pojistná smlouva je neplatná, je promlčené. Finanční arbitr současně nezjistil, že by měl Navrhovatel naléhavý právní zájem na určení neplatnosti Pojistné smlouvy.

Pokud finanční arbitr není příslušný rozhodnout o předmětu sporu, jedná se ve smyslu § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi o nepřipustný návrh, a proto finanční arbitr návrh v části týkající se úrazového pojištění dospělých podle § 14 odst. 1 písm. a) téhož zákona zastavil

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u ě n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 8. 12. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr